

AUKE VAN EIJSDEN nd.nl/economie BEELD AFP / TONY KARUMBA

Optimisme én zorgen voor Afrikaanse landen

...Strengere lockdowns in Afrikaanse landen lijken voorsnog effectief. Maar economische zorgen nemen toe.

... 'Wanhopige mensen zonder voedsel hebben niets te verliezen. Zo ontstaan maatschappelijke en politieke spanningen.'

► BERKELEY

Het coronavirus zou keihard toeslaan in Afrikaanse landen, vreesden deskundigen aan het begin van de wereldwijde crisis. Slechte hygiëne, gebrekkige zorgstelsels en instabiliteit leken de voorbode van een dodelijke cocktail. Volgens WHO-baas Tedros Adhanom Ghebreyesus moest het continent zich voorbereiden op een rampscenario.

Maar anderhalve maand nadat de Wereldgezondheidsorganisatie de virusuitbraak tot pandemie verklaarde, lijkt Afrika de dans voorlopig te ontspringen. Veel landen reageerden snel met strenge lockdowns, waardoor de verspreiding van het virus werd ingedamd. Het officiële aantal coronadoden staat op 1500 – ruim drie keer zo weinig als in Nederland. Het zijn goede signalen, vindt ook de Amerikaanse econoom Edward Miguel. 'Mogelijk worden Afrikaanse landen daadwerkelijk minder getroffen. Het continent heeft voordelen: de bevolking is jong en landen hebben ervaring met infectieziekten.' Heel optimistisch is Miguel echter niet. De hoogleraar economie aan de Universiteit van Californië is gespecialiseerd in ontwikkelingslanden en werkt veel in Afrika. De lokale situatie stemt niet altijd vrolijk. Zelfs bij een beperkte uitbraak dienen andere rampen zich aan, waarschuwt hij.

Hoeveel waarde moeten we hechten aan de Afrikaanse cijfers over het coronavirus?

'Je moet er kritisch naar kijken, hoewel dat ook voor westerse landen geldt. In veel Afrikaanse landen loopt het aantal besmettingen en sterfgevallen langzaam op. Het is echter niet duidelijk wat daarvan precies de oorzaak is, omdat er een groot gebrek is aan testen. Waarschijnlijk verspreidt het virus zich inderdaad niet erg snel, maar je kunt ervan uitgaan dat de cijfers ook zo laag zijn vanwege beperkte informatie.'

Edward Miguel

Er wordt vaak gewezen op grote medische achterstand in Afrika. U zegt: het continent heeft ook voordelen.

'Dat geldt inderdaad voor een pandemie als deze. We weten van andere landen dat het coronavirus voornamelijk ouderen treft. De Afrikaanse bevolking is erg jong: in de meeste landen ligt de gemiddelde leeftijd op twintig jaar. Hooguit 3 procent van de bevolking is ouder dan zestig. Dat is een beschermende factor. Daarnaast hebben ervaringen uit het verleden Afrika voorbereid op infectieziekten. Het continent is hard getroffen door de aids-epidemie en recent het ebolavirus. Daarna zijn systemen opgezet voor surveillance en testen – in bepaalde opzichten lopen Afrikaanse landen echt een paar stappen voor op Europa en de Verenigde Staten.'

Waarom maakt u zich toch zorgen?

'Het is te vroeg om van succes te spreken. De wetenschap heeft zich wereldwijd op het coronavirus gestort, maar toch is er nog veel onduidelijk. Afrika heeft namelijk ook nadelen: veel mensen hebben tropische ziekten, of zijn hiv-positief en hebben een zwak immuunsysteem. Wat daarvan momenteel de gevolgen zijn, is onbekend. Het zou een rampscenario zijn als het coronavirus mensen met andere infectieziekten sneller of harder treft. Dan loopt een groot deel van de bevolking gevaar. En dat is alleen nog maar medisch. Door de strenge lockdowns ontstaan ook economische rampen.' Het beleid van Afrikaanse landen in de coronacrisis is vaak een exacte kopie van wat in Europa en Amerika gebeurt: strenge lockdowns, afstand

Het coronavirus lijkt Afrika veel minder hard te treffen dan de VS en Europa. Maar er dreigt wel een economische ramp.

houden, binnen blijven en winkels sluiten. Dat baart de Amerikaanse econoom grote zorgen. Want hoewel lockdowns de verspreiding afremmen, zijn ze op een andere manier toch levensbedreigend. 'Dat is het grote verschil met westerse landen, en daarom kun je de coronabestrijding niet zomaar overnemen. Veel

mensen in ontwikkelingslanden leven van maximaal 2 dollar per dag – en denk maar niet dat ze nog een flinke buffer op de bank hebben staan. Als zij een paar weken niet werken, hebben ze niets om op terug te vallen.'

Maatregelen die mensen moesten

beschermen, bedreigen nu hun voortbestaan. Is het middel erger dan de kwaal?

'Als het lage aantal besmettingen en sterfgevallen klopt, zijn strenge maatregelen blijkbaar nodig en nuttig geweest. Maar dat is niet duidelijk. Daarnaast worden lockdowns niet consequent gehandhaafd. Bedrij-

ven moeten sluiten, maar in veel gebieden kunnen mensen in de praktijk nog gewoon naar buiten. Maatregelen verschillen ook per regio en per dag – waardoor alsnog veel beweging van mensen plaatsvindt en het virus zich kan verspreiden. De enige zekerheid is economische ellende. Winkels worden gesloten en mensen verlie-

zen hun baan, maar wat krijgen ze er medisch voor terug? Niemand die het zeker weet.'

Wat zijn daarvan de maatschappelijke gevolgen?

'Arme boeren in landelijk gebied worden minder hard getroffen, zowel medisch als economisch: ze eten hun eigen voedsel en hoeven voor hun werk het dorp niet uit. Het probleem zit vooral in grote steden. Als jouw winkel wordt gesloten vanwege een lockdown, heb je geen inkomen meer en kun je nergens heen. Wanhopige mensen zonder voedsel hebben niets te verliezen. Zo ontstaan maatschappelijke en politieke spanningen. Als de maatregelen langer duren en miljoenen mensen bijna sterven van de honger, liggen conflicten en staatsgrepen op de loer. Dat is een rampscenario, maar ik sluit het niet uit.'

Kunnen westerse landen dat rampscenario voorkomen?

'Heel simpel: scheld de schulden kwijt van Afrikaanse landen. Natuurlijk moet het Westen zorgen voor voldoende medische apparatuur en coronatesten, maar ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het kwijtschelden van schulden is. Dat zou echt heel verstandig zijn. Het helpt Afrikaanse landen, omdat ze daardoor voldoende financiële middelen krijgen om het coronavirus te bestrijden. Maar het is ook goed voor landen als Nederland. Want zolang het virus niet wereldwijd is verdwenen, is niemand veilig.'

Dat kan op weerstand stuiten: financiële steun aan arme landen terwijl mensen zelf hun baan verliezen.

'Je legt de vinger op de zere plek. Rijke landen kijken vooral naar zichzelf. Traditioneel had de VS een leidersrol, maar sinds Donald Trump komt daarvan niets terecht. Ik snap ook de aversie voor ontwikkelingshulp bij mensen die het zelf economisch zwaar hebben, maar het is kortzichtig. Als we het virus niet wereldwijd onder controle brengen, duikt het op termijn weer ergens op. Dat kost ons uiteindelijk een stuk meer. Politici moeten daarom de moeilijke maar belangrijke boodschap overbrengen: wij begrijpen en steunen jullie, maar we moeten verder kijken dan de zorgen van volgende week.' <

The text below is generated by Google Translate.

Optimism and care for African countries

Author: Auke van Eijdsen

... Strict lockdowns in African countries seem effective for the time being. But take economic concerns to.

... "Desperate people without food has nothing to lose. This is how social and political tensions."

The corona virus would hit hard in African countries, experts feared at the beginning of the global crisis. Poor hygiene, inadequate health systems and instability seemed to herald a deadly one cocktail. According to WHO boss Tedros Adhanom Ghebreyesus had to continent are preparing for one disaster scenario.

But a month and a half after the World Health Organization the virus outbreak declared a pandemic, Africa seems to be dancing for the time being gush. Many countries responded fast with strict lockdowns, causing the spread of the virus was contained. The official number corona kill is at 1500 –spacious three times less than in the Netherlands. These are good signals, too American economist Edward Miguel. "May be African countries are actually less affected. The continent has advantages: the population is young and countries have experience with infectious diseases." Miguel is very optimistic, however not. The professor of economics at the University of California specializes in developing countries and works a lot in Africa. The local situation does not always cheer. Even with a minor outbreak serves others disasters, he warns.

How much value should we attach to the African figures on it coronavirus?

"You have to look at it critically, though that also for western countries applies. Running in many African countries the number of infections and deaths slowly up. However, it is not clear what exactly caused this because there is a great lack testing. Probably spreads the virus is indeed not very fast, but you can assume that the figures are also so low because of limited information.'

It is often pointed to major medical backlog in Africa. You say: the continent also has advantages. "That indeed applies to a pandemic if this. We know about others countries that the coronavirus mainly the elderly. The African population is very young: in most countries is the average age twenty years. 3 percent at most the population is over sixty. Which is a protective factor. in addition have past experiences Africa prepared for infectious diseases. The continent is hard affected by the AIDS epidemic and recently the Ebola virus. Be after that systems established for surveillance and testing - in some ways running African countries really a few steps ahead of Europe and the United States. "

Why are you worried?

"It is too early to be successful to speak. Science has itself deposited worldwide on the coronavirus, yet much remains unclear. Africa also has disadvantages: many people have tropical diseases, or are HIV positive and have a weak immune system. What the consequences of which are currently present, is unknown. It would be a disaster scenario are like the coronavirus people with other infectious diseases faster or hit harder. Then a large part runs of the population. And that is only still medical. By the strict lockdowns also arise economically disasters. " African countries' policies the corona crisis is often an exact copy of what in Europe and America

happens: strict lockdowns, keep your distance, stay indoors and shops Close. That worries the American economist of great concern. Because though lockdowns slow down the spread, they are in a different way still life threatening. That is it big difference with western countries, and therefore you can fight the corona don't just take over. Many people in developing countries live of up to \$ 2 a day - and don't think they have another one have a large buffer on the bank stand. If they don't for a few weeks they have nothing to go back to to fall. "

Measures people had to take now threaten them survival. Is the drug worse than the disease?

"If the low number of infections and deaths are correct, are severe measures apparently necessary and useful been. But that is not clear. In addition, lockdowns not consistently enforced. Businesses have to close, but in many areas people can practice just go outside. Measures also vary by region and by day - which means a lot of exercise of people takes place and the virus can spread. The only certainty is economic woes. Stores be closed and people lose their job, but what do they get there medical in return? Nobody who know for sure. "

What are the social ones effects?

"Poor farmers in rural areas are hit less hard, both medical and economic: they eat them own food and hooves for them don't work out the village. The problem is mainly in large cities. As your store is closed due to a lockdown, you have no income and you have nowhere to go. Desperate people without food have nothing to lose. This is how social and political tensions. As the measures take longer and millions people almost die of the hunger, conflict and coups on the lurk. That's a disaster scenario, but I'm not ruling it out. "

Western countries can do that disaster scenario appearance?

"Very simple: curse the debt lost from African countries. Of course the West has to take care of sufficient medical equipment and corona tests, but I can't do enough emphasize how important it is debt cancellation. Which would be really sensible. It helps African countries because they therefore sufficient financial resources to get the coronavirus combat. But it is also good for it countries like the Netherlands. Because as long the virus has not disappeared worldwide, no one is safe. "

This can meet resistance: financial aid to poor countries while people lose their jobs themselves. "You put your finger on the sore spot. Rich countries mainly look at themselves. Traditionally, the US had a leadership role, but since Donald Trump comes none of that rightly so. I also understand the development aid aversion to people who are economically themselves heavy, but it is shortsighted. If we don't have the virus worldwide bring it under control term again on something. That costs us in the end a lot more. Politicians must therefore be the difficult one convey important message: we understand and support you, but we need to look beyond the concerns next week. "